

Seat No. _____

HD-1601250502040401
M. A. (Sem.-IV) (CBCS)
(W.E.F. 2016) Examination
April - 2023
Economics
(Labour Economics: Issues & Policies)

Time : 2½ Hours / Total Marks : 70

- 1 શ્રમદળનો ખ્યાલ સમજાવો. મુખ્ય શ્રમિકો અને સીમાંત શ્રમિકોની કામમાં ભાગીદારીની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- 1 ભારતની વર્તમાન રોજગાર નીતિની ચર્ચા કરો. તેનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
- 2 ઔદ્યોગિક ઝઘડાનો ખ્યાલ સમજાવો અને ઔદ્યોગિક ઝઘડાની અસરો વિશે ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- 2 ઔદ્યોગિક ઝઘડાના પ્રકારો અને તેની પતાવટ વ્યવસ્થા સમજાવો. 14
- 3 ભારતમાં શ્રમ સંગઠનોનો વિકાસ અને માળખું તપાસો. 14
- અથવા**
- 3 ભારતમાં શ્રમિકો માટેની વિવિધ સામાજિક સલામતીની યોજનાઓ સમજાવો. તેનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
- 4 ભારતમાં શ્રમ સંગઠનોની નિષ્ફળતાઓ અને નબળાઈઓ સમજાવો. 14
- અથવા**
- 4 બાળ મજૂર કોને કહેવાય? ભારતમાં બાળ મજૂરીના કારણો વિશે ચર્ચા કરો. 14
- 5 ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈ પણ બે) 14
- (1) બેરોજગારીના પ્રકારો
- (2) ઔદ્યોગિક સંબંધોનું મહત્ત્વ
- (3) ભારતમાં સ્ત્રી શ્રમિકોના મુખ્ય પ્રશ્નો
- (4) શ્રમ સંગઠનના કાર્યો.

ENGLISH VERSION

- 1** Explain concept of labour force. Discuss the workforce participation of main and marginal workers. **14**

OR

Discuss the current employment policy of India, Evaluate it.

- 2** Explain the concept of industrial disputes and discuss impact of industrial disputes. **14**

OR

Explain the types and settlement mechanism of industrial disputes.

- 3** Examine the growth and structure of labour union in India. **14**

OR

Explain the different social security schemes for labour in India. Evaluate it.

- 4** Explain the weaknesses and failures of labour union in India. **14**

OR

What is child labour ? Discuss the causes of child labour in India.

- 5** Write short notes : (any **two**) **14**

- (1) Types of Unemployment
- (2) Importance of industrial relations.
- (3) Major problems of working women in India.
- (4) Functions of labour union.
